

Anna Mróz
Miljö- och hälsoskyddsinspektör
Telefon 08-508 28 182
anna.mroz@miljo.stockholm.se

Till
Miljö- och hälsoskyddsnämnden

VÄGVERKETS ÖVERKLAGANDE AV MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDDSNÄMNDENS BESLUT OM SKYDDSÅTGÄRDER INNAN AVLEDNING AV TRAFIKDAGVATTEN FRÅN NYA E18, JÄRVAFÄLTET

Remiss från Länsstyrelsen i Stockholms län, dnr 505-09-2365

Förslag till beslut

- 1 Åberopa förvaltningens yttrande som svar på remissen.
- 2 Yrka att beslutsformuleringen i nämndens föreläggande från den 18 november 2008 ändras enligt följande:
  - 1 Vägverket Region Stockholm ska under en provotid på två år från det att den nya vägen tagits i drift vidta följande skyddsåtgärder om trafikdagvatten från nya E 18 avleds till Igelbäcken:
    - a) Rena vägdagvattnet så att föroreningshalterna i det renade vägdagvattnet innehåller följande riktvärden vid utsläppspunkt från Vägverkets reningsanläggning:

Pb	Cd	Hg	Cu	Zn	Ni	Cr	Tot-P	Tot-N	Olja	PAH	SS
ug/l	ug/l	ug/l	ug/l	ug/l	ug/l	ug/l	mg/l	mg/l	mg/l	ug/l	mg/l
< 3	< 0,3	< 0,04	< 9	< 60	< 45	< 15	< 0,1	< 2,5*	< 0,25	< 1	< 25

* Riktvärdet för Tot-N ska vara 1,25 mg/l om det renade trafikdagvattnet avleds till Skogsvaktarkärret.

Under perioden maj till oktober ska dessa riktvärden gälla som medelvärden som baserar sig på veckovisa samlingsprov.

Under november till april ska riktvärdena beräknas som ett medelvärde för perioden.

- b) Ett kontrollprogram ska tas fram för dagvattendammarna i samråd med miljöförvaltningen.
- 2 Efter provotidens slut ska resultaten av Vägverkets mätningar, mätfrekvensen och riktvärdena utvärderas i samråd med miljöförvaltningen.
- 3 Om Vägverket väljer att avleda trafikdagvattnet till Järva dagvattentunnel ska samråd hållas med Sollentuna kommun angående eventuella skyddsåtgärder som begränsar trafikdagvattnets påverkan på människors hälsa och miljön.

Gunnar Söderholm

Gustaf Landahl

Sammanfattning

Den 18 november 2008 beslutade miljö- och hälsoskyddsnämnden att förelägga Vägverket att vidta skyddsåtgärder innan trafikdagvattnet från nya E 18 avleds till Igelbäcken. Nämndens beslut har överklagats av Vägverket till Länsstyrelsen i Stockholms län.

Vägverket har i sitt överklagande yrkat att miljö- och hälsoskyddsnämndens föreläggande i första hand ändras och preciseras på så sätt att Vägverket föreläggs rena vägdagvattnet så att föroreningshalterna i det renade vattnet innehåller riktvärden enligt tabell 1, angivna som årsmedelvärden, direkt efter att vattnet lämnar vägdagvattendammarna:

Tabell 1: Riktvärden enligt Vägverkets yrkande.

P	N	Pb	Cu	Zn	Cd	Cr	Ni	Hg	SS	Oljeindex	PAH ₁₆
ug/l	mg/l	ug/l	ug/l	ug/l	ug/l	ug/l	ug/l	ug/l	mg/l	mg/l	ug/l
100	2,5	9	25	90	0,3	15	45	0,04	30	0,5	1

I andra hand yrkar Vägverket att föreläggandet ändras så att de föroreningshalter som miljö- och hälsoskyddsnämnden fastställt som riktvärde enligt föreläggandet behöver uppnås först när vattnet mynnar ut i Igelbäcken. Dessutom yrkas att föreläggandet ändras så att föroreningshalterna anges som årsmedelvärde.

Vägverket har framfört följande huvudsakliga invändningar mot miljö- och hälsoskyddsnämndens föreläggande:

- Nämnden har skärpt sina krav jämfört med det första föreläggandet (2007-04-20) då man valt att frånga årsmedelhalter.
- Bedömningen av om dagvattnet renas godtagbart ska grundas på utsläpp till Igelbäcken och inte till Skogsvaktarkärret.
- Föreläggandet ställer krav på reningsåtgärder inom vattenområden som verket inte har rådighet över som Stora Ursvik (bostadsområde som är under byggnation), Rinkeby (befintligt bostadsområde) samt Järvafältet. Mot bakgrund av detta anser Vägverket att kontrollprogrammet i föreläggandet ska gälla där Vägverket har rådighet, d.v.s. vid utloppet från vägavgvattendammarna.
- Dagvattendammarna blir enligt Vägverket bland de mest avancerade som byggs i Sverige. Med den föreslagna lösningen anser Vägverket att man uppnår den godtagbara rening som regeringen efterfrågar

Förvaltningens bemötande av Vägverkets invändningar, även andra än de som angetts ovan, kan sammanfattas i följande punkter:

- 1 Förvaltningen har aldrig ansett eller hävdats att årsmedelvärden är tillämpbara på Igelbäcken.
- 2 Nämnden kan inte i sitt beslut bortse från de natur- och rekreationsvärden som tillskapats i och med att staden restaurerat Skogsvaktarkärret. Förvaltningen menar därför att krav på ”godtagbar rening” även ska gälla när eller om trafikdagvatten avleds till Skogsvaktarkärret.
- 3 Förvaltningen har inget att invända mot att riktvärdena gäller i utsläppspunkt från dammarna eller annan reningsanläggning.
- 4 Nämndens föreläggande avser *endast* trafikdagvatten från nya E 18 som Vägverket har rådighet över.
- 5 Riktvärdena i nämndens föreläggande gäller endast trafikdagvatten från nya E 18 som ska avledas till Igelbäcken och Skogsvaktarkärret och *inte* vatten som avleds till Järva dagvattentunnel.
- 6 Om Vägverket väljer att avleda trafikdagvattnet till Järva dagvattentunnel ska samråd hållas med Sollentuna kommun angående eventuella skyddsåtgärder.
- 7 Kraven i nämndens föreläggande har utgått från Igelbäckens och Skogsvaktarkärrets känslighet för föroreningar och *inte* från vilken rening som är möjlig att klara med just dagvattendammar. Detta som följd av regeringens krav på tillåtlighet.

- 8 Oavsett om trafikdagvattnet renas eller om vattnet avleds till Järva dagvattentunnel så ska kostnaden för reningsåtgärderna ställas i relation till dels miljönyttan med den valda åtgärden dels den totala byggkostnaden för E 18 Hjulsta-Kista som beräknas uppgå till 3,75 miljarder kronor.

Mot bakgrund av ovanstående sammanfattning samt övriga synpunkter som framhållits i förvaltningens yttrande kan det konstateras att Vägverkets ståndpunkt, att nämndens föreläggande är orimligt enligt 2 kap. 7 § samt i strid med bestämmelserna i 26 kap. 9 § andra stycket miljöbalken, bygger på ett antal missuppfattningar och/eller felaktiga tolkningar av föreläggandets innebörd.

För att nämndens intention med föreläggandet från den 18 november 2008 ska bli tydligare föreslår förvaltningen att beslutsformulering ändras och förtydligas enligt följande förslag (fet text anger ändring/tillägg jämfört med det ursprungliga beslutet):

- 1 *Vägverket Region Stockholm ska under en prövotid på två år från det att den nya vägen tagits i drift vidta följande skyddsåtgärder **om trafikdagvatten från nya E 18 avleds till Igelbäcken:***

- a) *Rena vägdayvattnet så att föroreningshalterna i det renade vägdayvattnet innehåller följande riktvärden **vid utsläppspunkt från Vägverkets reningsanläggning:***

Pb	Cd	Hg	Cu	Zn	Ni	Cr	Tot-P	Tot-N	Olja	PAH	SS
ug/l	ug/l	ug/l	ug/l	ug/l	ug/l	ug/l	mg/l	mg/l	mg/l	ug/l	mg/l
< 3	< 0,3	< 0,04	< 9	< 60	< 45	< 15	< 0,1	< 2,5*	< 0,25	< 1	< 25

- * *Riktvärdet för Tot-N ska vara 1,25 mg/l om det renade trafikdayvattnet avleds till Skogsvaktarkärret.*

Under perioden maj till oktober ska dessa riktvärden gälla som medelvärden som baserar sig på veckovisa samlingsprov.

Under november till april ska riktvärdena beräknas som ett medelvärde för perioden.

- b) *Ett kontrollprogram ska tas fram för dagvattendammarna i samråd med miljöförvaltningen.*
- 2 *Efter prövotidens slut ska resultaten av Vägverkets mätningar, mätfrekvensen och riktvärdena utvärderas i samråd med miljöförvaltningen.*
- 3 *Om Vägverket väljer att avleda trafikdayvattnet till Järva dagvattentunnel ska samråd hållas med Sollentuna kommun angående eventuella skyddsåtgärder som begränsar trafikdayvattnets påverkan på människors hälsa och miljön.*

Bakgrund

Den 18 november 2008 beslutade miljö- och hälsoskyddsnämnden att förelägga Vägverket att vidta följande skyddsåtgärder innan trafikdagvattnet från nya E 18 avleds till Igelbäcken:

1 Förelägga Vägverket Region Stockholm att under en provotid på två år från det att den nya vägen tagits i drift vidta följande skyddsåtgärder innan avledning av trafikdagvatten från nya E 18 till Igelbäcken:

a) Rena vägdagvattnet så att föroreningshalterna i det renade vägdagvattnet innehåller följande riktvärden innan vattnet mynnar ut i Skogsvaktarkärret:

Pb	Cd	Hg	Cu	Zn	Ni	Cr	Tot-P	Tot-N	Olja	PAH	SS
ug/l	ug/l	ug/l	ug/l	ug/l	ug/l	ug/l	mg/l	mg/l	mg/l	ug/l	mg/l
< 3	< 0,3	< 0,04	< 9	< 60	< 45	< 15	< 0,1	< 1,25	< 0,25	< 1	< 25

Under perioden maj till oktober ska dessa riktvärden gälla som medelvärden som baserar sig på veckovisa samlingsprov.

Under november till april ska riktvärdena beräknas som ett medelvärde för perioden.

b) Ett kontrollprogram ska tas fram för dagvattendammarna i samråd med miljöförvaltningen.

2 Efter provotidens slut ska resultaten av Vägverkets mätningar, mätfrekvensen och riktvärdena utvärderas i samråd med miljöförvaltningen.

Föreläggandet baserar sig på regeringens beslut om tillåtlighetsprövning för nya E18 enligt vilket vägdagvattnet ska uppfylla följande villkor innan det får avledas till Igelbäcken:

"Dagvatten från vägen får släppas ut i Igelbäcken endast efter godtagbar rening. Vid torrperioder skall vatten med minst samma renhetsgrad som bäckens nuvarande vatten tillföras bäcken i sådan mängd att känsliga arters möjligheter att fortleva i sina naturliga livsmiljöer säkerställs."

Föreläggandet kan läsas i sin helhet i bilaga 1.

Nämndens beslut har överklagats av Vägverket till Länsstyrelsen i Stockholms län. Miljö- och hälsoskyddsnämnden har beretts tillfälle att yttra sig till länsstyrelsen över Vägverkets överklagande senast till och med den 24 april 2009.

VÄGVERKETS YRKANDE

Vägverket yrkar i första hand att miljö- och hälsoskyddsnämndens föreläggande ändras och preciseras såvitt avser punkt 1 a) på så sätt att Vägverket föreläggs rena vägdagvattnet så att föroreningshalterna i det renade vattnet innehåller riktvärden enligt tabell 1, angivna som årsmedelvärden, direkt efter att vattnet lämnar vägdagvattendammarna:

Tabell 1: Riktvärden enligt Vägverkets yrkande.

P	N	Pb	Cu	Zn	Cd	Cr	Ni	Hg	SS	Oljeindex	PAH ₁₆
ug/l	mg/l	ug/l	ug/l	ug/l	ug/l	ug/l	ug/l	ug/l	mg/l	mg/l	ug/l
100	2,5	9	25	90	0,3	15	45	0,04	30	0,5	1

I andra hand yrkar Vägverket att föreläggandet ändras så att de föroreningshalter som miljö- och hälsoskyddsnämnden fastställt som riktvärde enligt föreläggandet behöver uppnås först när vattnet mynnar ut i Igelbäcken. Dessutom yrkas att föreläggandet ändras så att föroreningshalterna anges som årsmedelvärde.

Konsekvensen, i de fall länsstyrelsen inte medger något av ovanstående yrkanden, blir enligt Vägverket att trafikdagvattnet från nya E 18 måste ledas till Järva dagvattentunnel som i sin tur avleder vattnet till Edsviken.

Grunderna till Vägverkets överklagande kan läsas i bilaga 2.

Förvaltningens synpunkter

Vägverket har framfört fyra huvudsakliga invändningar mot miljö- och hälsoskyddsnämndens föreläggande. Dessa, samt övriga synpunkter som Vägverket framfört i sitt överklagande till länsstyrelsen, bemöts nedan.

SYNPUNKTER PÅ VÄGVERKETS HUVUDSAKLIGA INVÄNDNINGAR

1. Skärpta krav jämfört med tidigare

Vägverket

En av Vägverkets huvudsakliga invändningar mot miljö- och hälsoskyddsnämndens föreläggande är att nämnden har skärpt sina krav jämfört med det första föreläggandet (2007-04-20, bilaga 3) då man valt att frånga årsmedelhalter.

Miljöförvaltningen

Miljöförvaltningen ställer sig frågande till Vägverkets argument då det bygger på helt felaktiga uppgifter. Förvaltningen har aldrig förespråkat årsmedelhalter för Igelbäckens eller Skogsvaktarkärrens räkning. Tvärtom har både förvaltningen och nämnden hela tiden

framhållit riskerna med riktvärden i form av årsmedelhalter eftersom sådana riktvärden skulle medge stora haltvariationer, med tidvis höga föroreningshalter, som kan orsaka störningar på bäckens och kärrets djurliv.

Punkt a) i delegationsbeslutet daterat 2007-04-20 (bilaga 3) säger att metallhalterna i trafikdagvattnet efter rening inte får överstiga klass 2 (låga halter) enligt Naturvårdsverkets bedömningsgrunder för sjöar och vattendrag. Anledningen till att Naturvårdsverkets klassindelning för metaller (Rapport 4913, 1999) använts i beslutstexten är att denna klassindelning har legat till grund för bedömningen av om det renade trafikdagvattnet skulle uppfylla kravet i regeringens villkor på att "... vatten med minst samma renhetsgrad som bäckens nuvarande vatten..." ska tillföras bäcken. Naturvårdsverkets klassindelning användes även av Vägverket och miljöförvaltningen vid de möten som föregick Vägverkets anmälan för att jämföra metallhalterna i Igelbäckens vatten med halterna i det renade trafikdagvattnet. Mot bakgrund av att det varken i beslutspunkterna eller i beslutets motivering anges att beslutet skulle avse årsmedelhalter är det oklart för förvaltningen på vilka grunder Vägverket har kommit fram till att delegationsbeslutet från 2007 skulle gälla årsmedelhalter.

Det har i vart fall tidigare varit klart för Vägverket att delegationsbeslutet inte avser årsmedelhalter. I samband med Vägverkets tidigare överklagande av delegationsbeslutet från 2007 har verket bl.a. hänvisat till sin konsults PM (Sweco Viak AB, 2007-06-07) där följande invändning framfördes mot att beslutet från 2007 avsett definitiva halter och inte halter som tillåts variera över året:

"Att föreslå att dagvattenutsläpp skall innehålla halter som gäller gränshalter i recipienter, såsom Stockholm Vatten och Miljö- och hälsoskyddsnämnden gör, är att inte ta hänsyn till annan belastning och den utspädning som sker i recipienten."

Det överklagade föreläggandet innebär med andra ord inte en skärpning jämfört med tidigare beslut, utan tvärtom att kraven har mildrats.

2. "Godtagbar rening" innan utsläpp av trafikdagvatten till Igelbäcken

Vägverket

Den andra av Vägverkets huvudsakliga invändningar utgår från formuleringen i villkoret i regeringens tillåtighetsbeslut som säger att "*Dagvatten från vägen får släppas ut i Igelbäcken endast efter godtagbar rening...*". Mot bakgrund av denna formulering anser Vägverket att bedömningen av om dagvattnet renats godtagbart ska grundas på utsläpp till Igelbäcken och inte till Skogsvaktarkärret.

Miljöförvaltningen

Förvaltningen är överens med Vägverket om att villkoret endast avser Igelbäcken och inte Skogsvaktarkärret. Att det förhåller sig på det viset är inte heller konstigt då regeringens

tillåtlighetsprövning för ombyggnad av väg E18 Hjulsta – Kista avgjordes 2004 medan Skogsvaktarkärret restaurerades av staden under senare delen av 2007.

Skogsvaktarkärret, som vägdragvattnet enligt Vägverkets förslag ska passera på sin väg till Igelbäcken, är en våtmark som staden restaurerat genom finansiering från miljömiljarden med syftet att gynna den biologiska mångfalden och friluftslivet. Kostnaden för restaureringen har uppgått till 6,12 miljoner kronor enligt uppgift på miljömiljardens hemsida (www.miljomiljarden.se). Den restaurerade våtmarken har visat sig vara mycket omtyckt av reservatets besökare och restaureringen har inneburit en tydlig förbättring för fågellivet med större antal våtmarksfåglar än tidigare. Skogsvaktarkärret är även en leklokal för groddjur samt hyser andra för Stockholm skyddsvärda arter som bred trollslända. Sammantaget kan det konstateras att Skogsvaktarkärret utgör ett av de känsligaste områdena i kulturresevatet ur naturvårds- och rekreationssynpunkt.

Att kärret tar emot dagvatten från en del av Järva friområde innebär därmed inte per automatik att våtmarken *även* ska fungera som en reningsanläggning för vägdragvattnet från nya E 18. Tvärtom behöver det tillses att vattnet som tillförs Skogsvaktarkärret inte omintetgör att en rik miljö skapas för växter och djur som är knutna till mer stillastående miljöer. Förvaltningen menar därför att även om regeringens villkor av naturliga skäl inte omfattar utsläpp till Skogsvaktarkärret så kan nämnden i sitt beslut inte bortse från de natur- och rekreationsvärden som tillskapats sedan tidpunkten för regeringsbeslutet.

Förvaltningen vill även klargöra att ovanstående bedömning gäller *om* trafikdragvattnet ska avledas till Skogsvaktarkärret. Beslutsformuleringen i föreläggandet är baserat på Vägverkets önskemål i sin ansökan att få avleda det renade trafikdragvattnet till Skogsvaktarkärret. Att avledningen av trafikdragvattnet sker via Skogsvaktarkärret är alltså inget som förvaltningen ställt krav på.

3. Rådighet över vattenområden

Vägverket

Vägverket anser att föreläggandet ställer krav på reningsåtgärder inom vattenområden som verket inte har rådighet över. Enligt den projekterade lösningen kommer vattnet från vägdragvattendammarna att ledas till ett dike som även avvattnar omkringliggande områden som Stora Ursvik (bostadsområde som är under byggnation), Rinkeby (befintligt bostadsområde) samt Järvafältet. Mot bakgrund av detta anser Vägverket att kontrollprogrammet i föreläggandet ska gälla där Vägverket har rådighet, d.v.s. vid utloppet från vägdragvattendammarna.

Verket anser vidare att samma krav som ställs på verket även bör ställas på dagvatten från de omkringliggande områdena.

Miljöförvaltningen

Enligt nämndens föreläggande ska Vägverket upprätta ett kontrollprogram i samråd med miljöförvaltningen för att säkerställa att det finns rutiner för bl.a. provtagning, skötsel, fortlöpande kontroll av dammarnas och katastrofskyddens funktion samt faunan i Skogsvaktarkärret. Dessa kontrollåtgärder/rutiner omfattar av naturliga skäl inte bara dammarnas utlopp. Förvaltningen tolkar därför att Vägverkets synpunkt gällande kontrollprogrammet i själva verket åsyftar föreläggandets krav på riktvärden som enligt beslutsformuleringen ska innehållas ”...*innan vattnet mynnar ut i Skogsvaktarkärret*”.

Förvaltningen har inget att invända mot att detta krav ska gälla vid utloppet från vägdagvattendammarna. Förvaltningen ser inte heller att nämndens föreläggande skulle utgöra något hinder för detta då beslutet gäller vägdagvattnet från nya E18 och inte annat tillrinnande vatten. Enligt beslutet ska riktvärdena innehållas *efter* att vattnet renats men *innan* det mynnar ut i Skogsvaktarkärret. Någon specifik plats har därmed inte pekats ut. Att förvaltningen inte valt att specificera att riktvärdena ska innehållas vid utloppet från vägdagvattendammarna beror på att föreläggandets syfte inte är att förelägga Vägverket att bygga dammar utan att vidta skyddsåtgärder när eller om trafikdagvattnet ska avledas till Igelbäcken/Skogsvaktarkärret.

Om länsstyrelsen trots allt bedömer att formuleringen i nämndens beslut kan tolkas som att det är just i utsläppspunkten till Skogsvaktarkärret som riktvärdena ska innehållas, så har förvaltningen inget att invända mot att beslutsformuleringen ändras så att det tydligare framgår att endast trafikdagvattnet omfattas av föreläggandet.

Vägverket har i sitt yttrande till länsstyrelsen även angett att nämndens föreläggande strider mot bestämmelserna i 2 kap. 7 § miljöbalken då verket kommer att rena och utjämna flöden med tidvis förekommande högre halter medan exempelvis Rinkebyvattnet leds direkt till Skogsvaktarkärret. Rinkebyvattnets halter kommer då att överskrida föreläggandets riktvärden även om Vägverket inte skulle tillföra något vatten alls till Skogsvaktarkärret. I det fallet menar Vägverket att de ändå skulle bli skyldiga att vidta åtgärder vilket skulle vara orimligt.

Med Vägverkets tolkning av föreläggandet framstår nämndens beslut givetvis som orimligt. Men som redan nämnts så avser inte föreläggandet annat vatten än just vägdagvattnet från nya E 18. Att kraven i det här fallet ställs specifikt på detta vägdagvatten beror på att det är särskilt utpekat genom villkoret i regeringens tillåtlighetsbeslut. Mot bakgrund av dessa omständigheter kan inte förvaltningen dela Vägverkets uppfattning att föreläggandet är orimligt enligt 2 kap. 7 § miljöbalken.

Vad gäller Vägverkets synpunkt att dagvatten från omkringliggande områden bör omfattas av samma krav som ställs på trafikdagvattnet från nya E 18, är det en uppfattning som inte delas av förvaltningen. Enligt förvaltningen bör kravställningen ställas i relation till respektive markanvändning och recipient då föroreningshalterna är högre i dagvatten som avleds från trafiktäta trafikleder än från ytterstadens

bostadsområden eller naturmark. Detta förhållande illustreras av tabell 2 som visar en generell indelning av förväntade föroreningshalter i dagvatten från olika markanvändning.

Tabell 2: *En generell indelning av förväntade föroreningshalter i dagvatten från olika markanvändningsområden. (Modifierad tabell från Dagvattenstrategi för Stockholms stad, 2002.)*

Markanvändning	Föroreningshalter i dagvatten
<p>Kvartersmark:</p> <p><u>Innerstaden:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Stenstadens bostads- och arbetsområden inkl lokalgator <p><u>Ytterstaden:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Bostadsområden (flerfamiljshus) och arbetsområden inkl lokalgator • Småhusområden inkl lokalgator <p><u>Inner- och ytterstad:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Större parkeringsanläggningar och terminalområden • Industrifastigheter med miljöfarlig verksamhet 	<p>Måttliga</p> <p>Låga-Måttliga</p> <p>Låga</p> <p>Måttliga-Höga</p> <p>Beroende på verksamheten</p>
<p>Allmän mark:</p> <p>Lokalgator < 8 000 fordon/dygn</p> <p>Vägar med 8 000-15 000 fordon/dygn</p> <p>Trafikleder med 15 000-30 000 fordon/dygn</p> <p>Trafikleder med > 30 000 fordon/dygn</p> <p>Parker, naturmark mm</p>	<p>Låga</p> <p>Låga-Måttliga</p> <p>Måttliga-Höga</p> <p>Höga</p> <p>Låga</p>

Omhändertagande av förorenat dagvatten är en relativt ny frågeställning på så sätt att det är först under de senaste åren som staden har börjat ställa krav på rening av dagvatten. Kraven har då i regel ställts i samband med nybebyggelse eller en större förändring. Krav på rening kan givetvis även ställas på befintlig bebyggelse/verksamhet. Eftersom sådana krav emellertid oftast innebär en större investering för verksamhetsutövaren anser förvaltningen att krav på åtgärder i första hand bör ställas i samband med ny bebyggelse och större omdaningar. Detta förhållningssätt stämmer även överens med den prioritetsordning som förordas av stadens dagvattenstrategi.

Ovanstående är också en förklaring till varför dagvattnet från det befintliga bostadsområdet Rinkeby inte omfattas av några krav i nuläget medan dagvattnet från Stora Ursvik (bostadsområde i Sundbyberg som är under uppbyggnad) kommer att behöva renas.

Dagvatten från Järvafältet omfattas inte av krav på rening då det utgörs av naturmark.

4. Godtagbar rening

Vägverket

Dagvattendammarna blir enligt Vägverket bland de mest avancerade som byggts i Sverige. Med den föreslagna lösningen anser Vägverket att man uppnår den godtagbara rening som regeringen efterfrågar.

Miljöförvaltningen

Att Vägverket avser att bygga en avancerad reningsanläggning i form av dagvattendammar är enligt förvaltningen inte det samma som att reningen i dammarna därmed kan anses vara godtagbar i enlighet med kravet i regeringens villkor som lyder:

”Dagvatten från vägen får släppas ut i Igelbäcken endast efter godtagbar rening. Vid torrperioder skall vatten med minst samma renhetsgrad som bäckens nuvarande vatten tillföras bäcken i sådan mängd att känsliga arters möjligheter att fortleva i sina naturliga livsmiljöer säkerställs.”

Miljö- och hälsoskyddsnämndens utgångspunkt för godtagbar rening är regeringens villkor som måste uppfattas som så att det är vad Igelbäckens och Skogsvaktarkärrets djur- och växtliv kan klara utan risk för biologiska effekter.

Igelbäcken är ett av de mest skyddsvärda vattendragen i Stockholmsområdet. Att det förhåller sig på det viset beror på flera faktorer så som t.ex. att det är ett av få vattendrag som finns kvar i Stockholm då stadens tillväxt medfört att de flesta vattendrag försvunnit eller kulverterats, att bäcken fortfarande är relativt orörd samt att den hyser ett för regionen unikt bestånd av grönling. En ytterligare faktor som gör den så skyddsvärd är att känsligheten för föroreningar är mycket större i strömmande vatten än i sjöar på grund av en sämre utspädning, en omständighet som kan medföra att även ett tillfälligt utsläpp kan skada växter och djur på en lång strömsträcka. Dessa olika faktorer har också bidragit till att det i ”Program för Stockholms vattenarbete 2006 – 2015”, som godkänts av Stockholms kommunfullmäktige, satts upp ett mål för Igelbäcken som säger att:

Inget ytterligare trafikdagvatten, varken renat eller orenat, från vägar med fordonstäthet >8000/dygn får ledas till Igelbäcken.

För det föreliggande ärendet motsägs detta programmål av villkoret i regeringens beslut eftersom villkoret medger att trafikdagvattnet får släppas till Igelbäcken under förutsättning att det sker efter ”godtagbar rening”. Även om regeringens villkor innebär att man får frångå det uppsatta målet, vad avser själva avledningen av trafikdagvatten till bäcken, så påverkar det inte ståndpunkten som ligger till grund för vattenprogrammets mål. Det vill säga att endast vatten som är renare än vad som ”normalt” kan uppnås vid rening av trafikdagvatten får tillföras bäcken.

Vad som avses med ”godtagbar rening” framgår inte av regeringens villkorsformulering utan har indirekt överlåtits åt kommunen att ta ställning till. Som vägledning för vad som avses med godtagbar rening står det i villkorets andra mening att ... *vatten med minst*

samma renhetsgrad som bäckens nuvarande vatten... ska tillföras bäcken vid torrperioder.

Mot bakgrund av ovanstående har nämnden förelagt Vägverket att innehålla riktvärden som för metallerna bly, kadmium, kvicksilver, koppar, zink, nickel och krom motsvarar låga metallhalter enligt Stockholms stads dagvattenstrategi (eller *måttligt höga halter* enligt Naturvårdsverkets bedömningsgrunder för miljö kvalitet i sjöar och vattendrag - Rapport 4913, 1999). Som jämförelse kan nämnas att resultat av Stockholm Vattens provtagningar av vattenkvaliteten i Igelbäcken, vid en provpunkt närmast uppströms det tänkta utsläppet, visar att metallhalterna i samtliga fall är lägre än bedömningsgrundernas *måttliga halter*.

Även Stockholm Vatten och Stadsbyggnads- och miljönämnden i Sundbyberg stad har angett i sina remissyttranden till förvaltningen (som föregick nämndens föreläggande) att Naturvårdsverkets *måttliga* metallhalter kan försvaras med att de halterna är lägre än de som sannolikt orsakar störningar på växt och djurliv, och att utsläpp med de halterna i de flesta lägen skulle medföra en ganska liten höjning av halterna i bäcken.

Även riktvärdena för övriga ämnen (fosfor, kväve, olja, PAH och suspenderat material) har utgått från halter som inte bedöms medföra skada på bäckens och kärrets djur- och växtliv. (Närmare beskrivning av grunderna till de satta riktvärdena framgår av bilaga 1.)

Vad gäller Vägverkets argument i överklagandet att avrinnande vatten från skogs- och ängsmark inte heller klarar nämndens krav, är det ett argument som bortser från att det givetvis sker ett tillflöde av olika ämnen på naturlig väg som bidrar till bäckens rådande vattenkvalitet. Nämndens kravställning i föreliggande fall syftar till att begränsa tillflödet av ämnen som härstammar från en antropogen källa. Olja och PAH är dessutom ämnen som inte förekommer naturligt. Förvaltningens inställning till omhändertagande av dagvatten från Stora Ursvik samt Rinkeby har redan diskuterats under punkt 3.

ÖVRIGA SYNPUNKTER

Järva dagvattentunnel

Vägverket

Konsekvensen om länsstyrelsen inte ändrar nämndens föreläggande enligt Vägverkets första- eller andrahands yrkande blir enligt verket att vägdagvattenet från nya E 18 skulle behöva pumpas till Järva dagvattentunnel som leder vattnet till Edsviken i Sollentuna kommun. Vägverket anger att en sådan åtgärd skulle leda till betydligt högre investeringskostnader, ökade energi- och driftskostnader för pumpning samt högre föroreningsmängder som sprids till ytvattenrecipient. Till detta tillkommer en årlig kostnad i form av VA-avgift till Stockholm Vatten.

Miljöförvaltningen

Förvaltningen vidhåller att oavsett om vattnet renas i dammar eller om vattnet avleds till Järva dagvattentunnel så ska kostnaden för åtgärderna ställas i relation till dels miljönyttan med den valda åtgärden dels den totala byggkostnaden för E 18 Hjulsta-Kista som beräknas uppgå till 3,75 miljarder kronor. Som redan nämnts är Igelbäcken en av Stockholms känsligaste recipienter med en förekomst av föroreningskänslig fauna. Även Skogsvaktarkärret är en recipient som iordninggjorts av staden (till en kostnad av 6,12 miljoner kronor) för att gynna områdets biologiska mångfald. Mot bakgrund av detta anser förvaltningen att den redovisade merkostnaden (tabell 1 på sid. 6 i bilaga 1) för att avleda dagvattnet till Järva dagvattentunnel inte är orimlig i det fall Vägverket skulle välja en sådan lösning istället för att bygga dagvattendammar.

Vad gäller Vägverkets argument att avledningen till dagvattentunneln skulle ge ökade energi- och driftskostnader för pumpning så medför även alternativet med dammanläggningar en årlig driftskostnad. Dammarna behöver tillses regelbundet för att säkerställa deras funktion. I detta ingår t.ex. regelbunden rensning från skräp och ev. oljefilm på vattenytan, en årlig slamsugning av sediment, skötsel/nyplantering av växlighet samt ett omhändertagande av uppkommet slam och avfall. Även provtagning av vattenkvaliteten efter rening i dammarna utgör en tillkommande kostnad. Vägverket har tidigare uppskattat att driftskostnaden för dammarna skulle uppgå till ca 50 000 kr/år medan avledningen till Järva dagvattentunnel skulle ge en driftskostnad på ca 80 000 kr/år. Det är okänt för förvaltningen vilken hantering som Vägverket räknat in i den uppskattade driftskostnaden för respektive alternativ.

Att avledningen till dagvattentunneln per automatik skulle medföra högre föroreningsmängder ut till Edsviken är ett antagande som Stockholm Vatten, som är huvudman för Järva dagvattentunnel, inte delat i samband med att denna fråga diskuterats tidigare. Vad gäller reningen i tunneln så bedömer Stockholm Vatten att reningen i tunneln troligen är minst lika effektiv som i de föreslagna dammarna till följd av den relativt långa uppehållstiden i tunneln. Bolaget liksom miljöförvaltningen har tidigare också framfört att en avledning till dagvattentunneln skulle kräva skydd mot spill vid olyckor. Som ett resultat därav har det i beslutstexten i nämndens delegationsbeslut från april 2007 (bilaga 3) angetts att *"Om Vägverket väljer att avleda trafikdagvattnet till Järva dagvattentunnel... ska samråd hållas med Sollentuna kommun angående eventuella skyddsåtgärder som begränsar trafikdagvattnets påverkan på människors hälsa och miljön"*.

Detta förhållningssätt gäller givetvis fortfarande om trafikdagvattnet skulle avledas till Järva dagvattentunnel istället för till Igelbäcken.

Skyldighet att vidta åtgärder även då dagvattnet leds till Edsviken?

Vägverket

Vägverket hävdar att även när vägdagvattnet leds till Edsviken via Järva dagvattentunnel, och verket inte avleder något vatten till Igelbäcken, så innebär föreläggandet i sin nuvarande utformning en skyldighet för verket att vidta sådana åtgärder att värdena kan innehållas.

Miljöförvaltningen

Miljöförvaltningen delar inte Vägverkets tolkning av föreläggandets beslutsformulering. Punkt 1 i föreläggandet säger att Vägverket ska vidta "... skyddsåtgärder innan avledning av trafikdagvatten från nya E 18 till Igelbäcken...". Kravet på skyddsåtgärderna hänger därmed ihop med den omständigheten att vattnets avleds just till Igelbäcken och inte till någon annan recipient. Om trafikdagvattnet skulle avledas till Edsviken istället för till Igelbäcken skulle detta vatten därmed inte omfattas av kraven i föreläggandet. Andra skyddsåtgärder kan däremot behöva beaktas då med hänsyn till Sollentuna kommuns eventuella önskemål.

I det fall länsstyrelsen bedömer att beslutsformuleringen trots allt kan tolkas enligt Vägverkets tolkning har förvaltningen inget att invända mot att beslutstexten förtydligas så att det tydligare framgår att föreläggandets krav på skyddsåtgärder endast gäller om vattnet avleds till Igelbäcken.

Max-/årsmedelvärde

Vägverket

Vägverket anför att dagvattnets karaktär medför att halterna för olika föroreningar i dagvatten varierar mycket under och mellan olika regntillfällen och att flödesproportionell provtagning är att rekommendera i dagvattensammanhang. Vägverket menar att för att ge en helhetsbild så brukar årsmedelhalter vanligtvis användas som tidsupplösning. Vägverket anser vidare att det inte är rimligt att ha samma krav för ett medelvärde för ett år som för enskilda veckovärden.

Miljöförvaltningen

Vägverkets skäl till varför de förordar årsmedelhalter är att föroreningshalterna i dagvattnet varierar mycket över året. Att halten föroreningar i dagvattnet varierar över året är ett faktum som förvaltningen är väl medveten om och det är också det huvudsakliga skälet till att nämnden *inte* förelagt Vägverket riktvärden i form av årsmedelvärden.

Även om årsmedelvärden är den tidsupplösning som "brukar" användas innebär det inte att sådana medelvärden är tillämpbara för alla sorters recipienter. För vissa recipienter är det i själva verket maxhalterna som är viktigare att titta på snarare än årsmedelhalterna.

Att årsmedelhalter inte är tillämpbara på Igelbäcken beror enligt förvaltningen på att känsligheten för föroreningar är mycket större i strömmande vatten än i sjöar på grund av en sämre utspädning, en omständighet som kan medföra att även ett tillfälligt utsläpp kan skada växter och djur på en lång strömsträcka. I förekommande fall hyser bäcken dessutom en förekomst av den föroreningskänsliga och sällsynta fiskarten grönlång samt en artrik bottenfauna med bland annat renvattenkrävande nattsländslarver.

Igelbäcken, och även Skogsvaktarkärret, drabbas även årligen av ganska långa lågflödesperioder vilket gör att man inte kan utgå från stora utspädningseffekter i dessa recipienter på samma sätt som i sjöar och andra större vattendrag. Nämnden har därför i sitt föreläggande särskilt tagit fasta på de omständigheter som kan uppkomma i samband med torrperioder i enlighet med regeringens villkorsformulering:

”... Vid torrperioder skall vatten med minst samma renhetsgrad som bäckens nuvarande vatten tillföras bäcken i sådan mängd att känsliga arters möjligheter att fortleva i sina naturliga livsmiljöer säkerställs.”

Trafikdagvattnet som uppkommer vid ett häftigt sommarregn, efter en längre torrperiod, kan t.ex. bilda en smutspuls som för med sig höga föroreningskoncentrationer till recipienten. Mot bakgrund av dessa omständigheter har förvaltningen bedömt att riktvärden i form av årsmedelhalter, som skulle innebära att det tidvis kan förekomma mycket höga föroreningshalter, inte skulle klara av att uppnå den renhetsgrad i trafikdagvattnet som krävs enligt regeringens beslut.

Vad gäller Vägverkets argument att det inte är rimligt att samma krav gäller för ett medelvärde för ett år som för enskilda veckovärden vill förvaltningen förtydliga att nämnden inte ställt krav på ett medelvärde för *ett år* utan på ett medelvärde för *ett halvår* under perioden november till april.

Att de förelagda riktvärdena gäller på veckobasis under perioden maj till oktober och på halvårsbasis under perioden november till april, beror på att risken för föroreningspulser är lägre under vinterhalvåret, då det i regel är tätare mellan nederbördstillfällena, och att Igelbäckens torrperioder brukar sammanfalla med sommarhalvåret. Nämndens beslut innebär med andra ord att strängare krav har ställts under sommarhalvåret än under vinterhalvåret. Beslutets olika krav på riktvärden under olika perioder av året, halvårs- respektive veckomedelvärden, beror också på att det inte ansetts nödvändigt att ställa lika stränga krav under perioden november till april för att uppfylla villkoret i regeringens beslut.

För att klara av att uppnå strängare krav under sommarhalvåret kan ett kompletterande reningssteg eller möjligen en annan reningsanläggning än dagvattendammar behövas. Enligt Vägverkets beskrivning av de projekterade dammarna kommer de planerade reglervolymer ge en effektiv utjämning av dagvattnets föroreningar vilket i sin tur kommer att minska risken för höga momentana föroreningshalter i dagvattnet ut från dammarna. Om utjämningen är så effektiv som Vägverket angett bör det även innebära

att årsmedelvärdena kan förväntas ligga relativt nära maxvärdena. Mot bakgrund av detta borde det inte heller krävas allt för omfattande kompletteringar av dagvattendammarnas reningsförmåga för att klara kraven i nämndens föreläggande.

Möjligen kan ett kompletterande reningssteg i form av reaktiva filter vara en lämplig lösning. Sådana används t.ex. vid SORBUS-anläggningen på Lilla Essingen där dagvattendammarna i kombination med olika sorters reaktiva filter renar dagvatten från den hårt trafikerade Essingeleden. VA-magasin med tillsats av fällningskemikalier är en annan sorts anläggning som bl.a. används för rening av vattnet från Södra Länken. I båda fallen avleds det renade vattnet till Mälaren samt Hammarby sjö som bägge klassas som *mindre känsliga* recipienter enligt stadens dagvattenstrategi. Vägverket använder sig med andra ord redan i dag av andra mer avancerade tekniker för rening av väg dagvatten som går till mindre känsliga recipienter än Igelbäcken.

Vad gäller kostnaden för att vidta åtgärder med längre gående rening än vad som kan uppnås i dammar, har Vägverket i tidigare yttrande till länsstyrelsen (bilaga 4 sid. 8 i Vägverkets överklagande) anfört att kostnaden skulle vara högre än för alternativet med bortledning av vattnet till Järva dagvattentunnel som enligt verket uppgår till 7,254 miljoner kronor. Enligt Vägverket skulle enda alternativet att klara kraven i delegationsbeslutet från 2007 (bilaga 3) vara *"någon typ av magasinanläggningar med fällningskemikalier"*. Eftersom Vägverkets uppgifter angående kostnad gäller ett tidigare delegationsbeslut, med strängare krav på rening än det nu överklagade förelägandet, är det rimligt att anta att kostnaden i det här fallet inte torde vara högre än för en avledning till Järva dagvattentunnel. En reningsanläggning för 7,254 miljoner kronor skulle därmed uppgå till ca 0,2 % av den totala kostnaden för vägbygget på 3,75 miljarder kronor.

Mot bakgrund av det som sagts i föreliggande yttrande anser förvaltningen att det både är miljömässigt motiverat och ekonomiskt rimligt att Vägverket använder sig av bästa möjliga teknik (och då inte enbart med avseende på dagvattendammar) för att begränsa miljöskadorna från sin verksamhet i en av Stockholms känsligaste recipienter.

Vägverkets möjlighet att nå ned till de förelagda kraven torde även påverkas av en annan aspekt som Vägverket inte tagit upp och som förvaltningen först nyligen fått kännedom om genom en dom från miljödomstolen (M 4127-07). Enligt Vägverkets ansökan till miljödomstolen om tillstånd till bortledning av grundvatten vid de nya trafikplatserna, som kommer att byggas med anledning av utbyggnaden av nya E 18, kommer påfartsrampen vid Rinkeby att ligga under grundvattenytan. Detta får till följd att det kommer ske en konstant bortpumpning av grundvatten, ca 0,2 l/s enligt Vägverkets ansökan till domstolen, som planeras att avledas till en av dagvattendammarna. 0,2 l/s eller 12 l/min är i och för sig inget stort flöde. Men mot bakgrund av att grundvattnet kommer att utgöra ett kontinuerligt tillflöde, till skillnad från dagvattenflödet som endast kommer samlas upp i samband med nederbörd, kan det ändå vara av betydelse för de utgående halterna från den avsedda dammen. Om detta är en omständighet som

underlättar eller försvårar Vägverkets möjlighet att klara föreläggandets krav är okänt för förvaltningen.

Slutligen vill förvaltningen poängtera att villkoret i regeringsbeslutet innebär en *möjlighet* för Vägverket att avleda trafikdagvattnet till Igelbäcken och inte en *skyldighet*. I de fall Vägverket trots allt inte vill investera i teknik som klarar föreläggandets krav kvarstår möjligheten att avleda dagvattnet till Järva dagvattentunnel.

Riktvärden enligt Vägverkets förstahandsyrkande jämfört med verkets tidigare förslag

I Vägverkets anmälan till förvaltningen (2008-04-04) har verket uppgett att vattnet efter rening i dagvattendammarna skulle klara av att som årsmedelvärde uppnå låga halter enligt Stockholms stads dagvattenstrategi. Dessa halter skulle enligt Vägverkets senare kompletteringar av anmälan (2008-09-03) även uppnås före Skogsvaktarkärret då den beräknade reningseffekten bedömdes vara angiven i underkant (bilaga 2 i Vägverkets överklagande, sista stycket på sid. 6). Mot bakgrund av detta anser förvaltningen att det är förvånande att Vägverket i sitt yrkande till länsstyrelsen föreslår halter som är högre än vad man tidigare angett att man tror sig klara, tabell 3.

Tabell 3: Riktvärden enligt Vägverkets förstahandsyrkande jämfört med verkets tidigare förslag till riktvärden (understrukna värden visar halter som är högre än vad som angetts tidigare) samt riktvärden enligt nämndens föreläggande .

Riktvärden (årsmedelvärden)	P ug/l	N mg/l	Pb ug/l	Cu ug/l	Zn ug/l	Cd ug/l	Cr ug/l	Ni ug/l	Hg ug/l	SS mg/l	Oljeindex mg/l	PAH ₁₆ ug/l
Enl. VV:s förstahandsyrkande (2009-02-02)	100	<u>2,5</u>	<u>2</u>	<u>25</u>	<u>90</u>	0,3	15	45	0,04	30	0,5	1
VV:s tidigare förslag till riktvärden (2008-04-04)	100	1,25	3	9	60	0,3	15	45	0,04	50	0,5	1
Riktvärden enligt MHN:s föreläggande. Ej årsmedelvärden ¹ (2008-11-18)	<100	<1,25	<3	<9	<60	<0,3	<15	<45	<0,04	<25	<0,25	<1

¹ Under perioden maj till oktober ska dessa riktvärden gälla som medelvärden som baserar sig på veckovisa samlingsprov. Under november till april ska riktvärdena beräknas som ett medelvärde för perioden.

Vad gäller höjningen av kvävehalten görs den enligt verket mot bakgrund av Stockholm Vattens synpunkt att en dubbelt så hög kvävehalt bör kunna accepteras som riktvärde då förhöjda kvävehalter inte utgör något stort problem för rinnande vatten. Här vill förvaltningen poängtera följande:

- Stockholm Vatten har inte förordat att riktvärdet för kväve ska vara ett årsmedelvärde i likhet med Vägverkets förslag. Stockholm Vatten anser tvärtom att riktvärdena bör vara halter som inte någon gång får överskridas.
- Anledningen till att nämnden i sitt beslut inte gick på Stockholm Vattens linje vad gäller kvävehalterna var att Vägverket enligt sin anmälan ville avleda vattnet till Skogsvaktarkärret. Eftersom kärret har restaurerats för att bl.a. gynna groddjur, som är känsliga för höga nitrit- och nitrathalter, har det ansetts viktigt att halten totalkväve skulle hållas nere.

I de fall vattnet avleds till Igelbäcken utan att först passerat Skogsvaktarkärret instämmer förvaltningen i Stockholm Vattens bedömning att riktvärdet för kväve kan vara 2,5 mg/l eftersom förhöjda kvävehalter inte bedöms utgöra ett stort problem i rinnande vatten. Detta riktvärde ska dock inte gälla som ett årsmedelvärde.

SAMMANFATTNING

Förvaltningens bemötande av Vägverkets argument kan sammanfattas i följande punkter:

1. Förvaltningen har aldrig ansett eller hävdats att årsmedelvärden är tillämpbara på Igelbäcken.
2. Nämnden kan inte i sitt beslut bortse från de natur- och rekreationsvärden som tillskapats i och med att staden restaurerat Skogsvaktarkärret. Förvaltningen menar därför att krav på ”godtagbar rening” även ska gälla när eller *om* trafikdagvatten avleds till Skogsvaktarkärret.
3. Förvaltningen har inget att invända mot att riktvärdena gäller i utsläppspunkt från dammarna eller annan reningsanläggning.
4. Nämndens föreläggande avser *endast* trafikdagvatten från nya E 18 som Vägverket har rådighet över.
5. Riktvärdena i nämndens föreläggande gäller *endast* trafikdagvatten från nya E 18 som ska avledas till Igelbäcken och Skogsvaktarkärret och *inte* vatten som avleds till Järva dagvattentunnel.
6. Om Vägverket väljer att avleda trafikdagvattnet till Järva dagvattentunnel ska samråd hållas med Sollentuna kommun angående eventuella skyddsåtgärder.

7. Kraven i nämndens föreläggande har utgått från Igelbäckens och Skogsvaktarkärrets känslighet för föroreningar och *inte* från vilken rening som är möjlig att klara med just dagvattendammar. Detta som följd av regeringens krav på tillåtlighet.
8. Oavsett om trafikdagvattnet renas eller om vattnet avleds till Järva dagvattentunnel så ska kostnaden för reningsåtgärderna ställas i relation till dels miljönyttan med den valda åtgärden dels den totala byggkostnaden för E 18 Hjulsta-Kista som beräknas uppgå till 3,75 miljarder kronor.

Mot bakgrund av ovanstående sammanfattning samt övriga synpunkter som framhållits i förvaltningens yttrande kan konstateras att Vägverkets ståndpunkt, att nämndens föreläggande är orimligt enligt 2 kap. 7 § samt i strid med bestämmelserna i 26 kap. 9 § andra stycket miljöbalken, bygger på ett antal missuppfattningar och/eller felaktiga tolkningar av föreläggandets innebörd.

SLUTSATS

För att nämndens intention med föreläggandet från den 18 november 2008 ska bli tydligare föreslår förvaltningen att beslutsformulering ändras och förtydligas enligt följande förslag (fet text anger ändring/tillägg jämfört med det ursprungliga beslutet):

*1 Vägverket Region Stockholm ska under en provotid på två år från det att den nya vägen tagits i drift vidta följande skyddsåtgärder **om trafikdagvatten från nya E 18 avleds till Igelbäcken:***

- a) *Rena vägdagvattnet så att föroreningshalterna i det renade vägdagvattnet innehåller följande riktvärden **vid utsläppspunkt från Vägverkets reningsanläggning:***

Pb	Cd	Hg	Cu	Zn	Ni	Cr	Tot-P	Tot-N	Olja	PAH	SS
ug/l	ug/l	ug/l	ug/l	ug/l	ug/l	ug/l	mg/l	mg/l	mg/l	ug/l	mg/l
< 3	< 0,3	< 0,04	< 9	< 60	< 45	< 15	< 0,1	< 2,5*	< 0,25	< 1	< 25

* Riktvärdet för Tot-N ska vara 1,25 mg/l om det renade trafikdagvattnet avleds till Skogsvaktarkärret.

Under perioden maj till oktober ska dessa riktvärden gälla som medelvärden som baserar sig på veckovisa samlingsprov.

Under november till april ska riktvärdena beräknas som ett medelvärde för perioden.

- b) *Ett kontrollprogram ska tas fram för dagvattendammarna i samråd med miljöförvaltningen.*

- 2 *Efter prövotidens slut ska resultaten av Vägverkets mätningar, mätfrekvensen och riktvärdena utvärderas i samråd med miljöförvaltningen.*
- 3 *Om Vägverket väljer att avleda trafikdagvattnet till Järva dagvattentunnel ska samråd hållas med Sollentuna kommun angående eventuella skyddsåtgärder som begränsar trafikdagvattnets påverkan på människors hälsa och miljön.*

Slut

Bilagor

Bilaga 1	Miljö- och hälsoskyddsnämndens beslut från nämndsammanträdet den 18 november 2008 (exklusive bilagor).
Bilaga 2	Vägverkets överklagande (2009-02-02).
Bilaga 3	Miljö- och hälsoskyddsnämndens delegationsbeslut exklusive bilagor (2007-04-20).